

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

PS-KNPS.431.6.31.2015.USZ

Wrocław, dnia 12 listopada 2015 r.

Pani
Edyta Waścińska
Kierownik
Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej
w Jemielnie

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 26-28 sierpnia 2015 r. na podstawie art. 22 pkt 8 oraz art.126 i art.127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. poz. 163, ze zm.), zwanej dalej „ustawą” oraz § 5 Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r. Nr 61, poz. 543, ze zm.), zespół kontrolny w składzie: Urszula Szczeblowska – starszy inspektor wojewódzki - przewodniczący zespołu, Monika Broniszewska – starszy inspektor wojewódzki - kontroler, z Wydziału Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przeprowadził kontrolę kompleksową w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Jemielnie.

Zakres kontroli obejmował zgodność zatrudnienia pracowników jednostki z kwalifikacjami wymaganymi ustawą oraz realizację: zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym - art. 17 ust. 1 ustawy, zadań własnych gminy - art. 17 ust. 2 ustawy, zadań zleconych z zakresu administracji rządowej określonych w art. 18 ust. 1 ustawy, a także zadań wynikających z art. 110 ustawy. Kontrolą objęto okres od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 26 sierpnia 2015 r.

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o zatwierdzony w dniu 23 czerwca 2015 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego plan kontroli na II półrocze 2015 r.

W okresie objętym kontrolą jednostką kierowała Pani Edyta Waścińska zatrudniona na stanowisku Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jemielnie. Pani Edyta Waścińska jest odpowiedzialna za wykonywanie zadań w zakresie kontrolowanych zagadnień.

Podpisany w dniu 1 października 2015 r. protokół kontroli, do którego nie wniesiono zastrzeżeń, zawierał ustalenia dokonane w oparciu o udostępnioną w toku kontroli dokumentację oraz udzielone wyjaśnienia.

Wojewoda Dolnośląski ocenił pozytywnie z nieprawidłowościami działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jemielnie w zakresie zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z kwalifikacjami wymaganymi ustawą oraz realizacji zadań wynikających z cytowanej ustawy.

Z ustaleń wynika, że Gmina realizuje zadania własne o charakterze obowiązkowym wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 1, 2, 4, 5, 6, 10, 11, 14, 16, 16a, 17, 18, 19 i 20 ustawy. Natomiast zadania z art. 17 ust. 1 pkt 3, 7, 8, 9, 12, 15 ustawy nie były realizowane, bowiem w okresie objętym kontrolą nie informowano o potrzebach w tym zakresie.

Ponadto stwierdzono, że Gmina realizuje zadania własne wynikające z art. 17 ust. 2, pkt 1, 4 i 5 ustawy. Zadanie z art. 17 ust. 2 pkt 2 i 3 ustawy nie było realizowane, gdyż w okresie objętym kontrolą nie zgłaszano takich potrzeb.

Organ kontrolny ustalił, że Gmina realizuje zadania wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 6 ustawy. Pozostałe zadania wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 3, 4, 5, 7, 8 i 9 ustawy nie były wykonywane, bowiem nie ubiegano się o pomoc w tym zakresie.

Ośrodek w ramach zadania 110 ust. 4 ustawy koordynuje realizację strategii, o której mowa w art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy. Kierownik nie wytaczał natomiast powództwa o roszczenia alimentacyjne na rzecz mieszkańców Gminy (art. 110 ust. 5 ustawy) i nie kierował wniosków o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności do organów określonych odrębnymi przepisami (art. 110 ust. 6 ustawy), gdyż nie były zgłaszane takie potrzeby. Kierownik GOPS składa Radzie Gminy coroczne sprawozdanie z działalności Ośrodka oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej (art. 110 ust. 9 ustawy).

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono brak uchwały dotyczącej zwrotu wydatków na pomoc rzeczową, zasiłki na ekonomiczne usamodzielnienie, zasiłki okresowe i zasiłki celowe przyznane pod warunkiem zwrotu w części lub całości, jeżeli dochód na osobę w rodzinie osoby zobowiązanej do zwrotu wydatków przekracza kwotę kryterium dochodowego (art. 96 ust. 4 ustawy) oraz brak uchwały w sprawie wysokości, szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz zwrotu zasiłku celowego na ekonomiczne usamodzielnienie (art. 43 ust. 10 ustawy).

Na sformułowanie oceny wpływ miały również następujące nieprawidłowości:

1) Brak oświadczeń osób o ich sytuacji dochodowej i o stanie majątkowym w dokumentacji sprawdzonych spraw, które powinny być dołączone do akt sprawy zgodnie z wymogiem art. 107 ust. 5b ustawy o pomocy społecznej zawierającym katalog niezbędnych dokumentów do ustalenia sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej osoby lub rodziny.

2) Błędne oznaczenie organu wydającego decyzje dotyczące potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

We wszystkich sprawdzonych sprawach, w decyzjach administracyjnych potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej błędnie wskazywano Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jemielnie, jako organ administracji publicznej, który je wydał. Organem właściwym do wydawania decyzji w powyższym zakresie, zgodnie z art. 54 ust. 1 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych jest wójt (burmistrz, prezydent) gminy właściwej ze względu na miejsce zamieszkania świadczeniobiorcy. W związku z powyższym prawidłowo wydana decyzja organu I instancji winna zawierać oznaczenie, że jest to decyzja Wójta Gminy Jemielno, natomiast upoważniony kierownik GOPS w Jemielnie winien podpisać się, jako osoba działająca z upoważnienia Wójta.

3) Przywołanie niewłaściwej podstawy prawnej w decyzji zmieniającej wysokość odpłatności strony za usługi opiekuńcze na wniosek strony.

W sprawie nr 2 (S.B.) decyzją Nr GOPS/512/27/2014 z dnia 18.11.2014r. zmieniono, na prośbę świadczeniobiorcy (złożoną w dniu 3.11.2014r.), decyzję Nr GOPS/512/25/2014 z dnia 24.10.2014r. w zakresie wysokości odpłatności za usługi opiekuńcze. W podstawie prawnej decyzji zmieniającej przywołano art. 132 k.p.a. (zmiana decyzji w wyniku wniesienia odwołania przez stronę), zamiast przywołać art. 155 k.p.a., który pozwala na zmianę decyzji ostatecznej w każdym czasie za zgodą strony przez organ administracji publicznej, który ją wydał.

4) Nieprawidłowe ustalenie dochodu strony.

W sprawie nr 1 (J.B.), na wniosek z dnia 11.05.2015r., decyzją Nr GOPS/5100/8/2015 z dnia 14.05.2015r. przyznano stronie zasiłek stały od 1.05.2015r. w wysokości 389 zł miesięcznie. Przed wydaniem decyzji przeprowadzono wywiad środowiskowy, w którym stwierdzono, że dochód osoby to kwota 153 zł, tj. wysokość przyznanego decyzją z dnia

11.05.2015r. zasiłku pielęgnacyjnego od 1.03.2015r. do 30.04.2017r. z wypłatą należnych świadczeń w maju. Ponieważ wypłata zasiłku pielęgnacyjnego nastąpiła dopiero w maju 2015 r., zatem w miesiącu poprzedzającym złożenie wniosku (kwiecień) osoba nie dysponowała wliczoną do dochodu kwotą, a jej faktyczny dochód wynosił 0 zł.

Zgodnie z art. 8 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej – za dochód uważa się sumę miesięcznych przychodów z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku lub w przypadku utraty dochodu z miesiąca, w którym wniosek został złożony, bez względu na tytuł i źródło ich uzyskania, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, pomniejszoną o: 1) miesięczne obciążenie podatkiem dochodowym od osób fizycznych; 2) składki na ubezpieczenie zdrowotne określone w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz ubezpieczenia społeczne określone w odrębnych przepisach; 3) kwotę alimentów świadczonych na rzecz innych osób.

Mając na uwadze powyższe należy wyrównać stronie zasiłek stały za maj 2015 r. w wysokości 140 zł, tj. do kwoty 529 zł.

5) Nieprawidłowe ustalenie początku uprawnienia do zasiłku stałego.

W sprawie nr 2 (M.B.) decyzją Nr GOPS/5100/2/2015 z dnia 13.02.2015 r. przyznano stronie zasiłek stały od 1.01.2015r. do 31.01.2016r. w wysokości 529 zł miesięcznie. W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, że strona zgodnie z orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności z dnia 22.01.2015r. została zaliczona do znacznego stopnia niepełnosprawności od 07.01.2015r.

Z przepisów ustawy o pomocy społecznej (art. 6 pkt. 1 i art. 37 ust. 1) wynika, że przesłanką do przyznania zasiłku stałego jest m.in. legitymowanie się orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, który jest orzekany w ramach odrębnego postępowania. Przepis art. 37 ust. 1 ustawy stanowi, że zasiłek stały przysługuje pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej lub pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowitej niezdolności do pracy. Całkowita niezdolność do pracy, zgodnie z art. 6 pkt. 1 ustawy, oznacza całkowitą niezdolność do pracy w rozumieniu przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych albo zaliczenie do I lub II grupy inwalidów lub legitymowanie się znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności w rozumieniu przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Zgodnie z art. 106 ust. 3 ustawy świadczenia z pomocy społecznej przyznaje się i wypłaca za okres miesiąca kalendarzowego, począwszy od miesiąca, w którym został złożony wniosek wraz z wymaganą dokumentacją. W przypadku, gdy uprawnienie do świadczenia nie obejmuje

pełnego miesiąca, świadczenie przyznaje się za niepełny miesiąc, a kwotę świadczenia ustala się dzieląc pełne kwoty przez liczbę dni kalendarzowych tego miesiąca i mnożąc przez liczbę dni objętych świadczeniem. Do poprawnie złożonego wniosku o przyznanie zasiłku stałego powinno być dołączone aktualne orzeczenie potwierdzające stopień niepełnosprawności i datę, od której dany stopień niepełnosprawności istnieje.

Mając na uwadze powyższe strona nabyła uprawnienia do zasiłku stałego od dnia 7 stycznia 2015r., zatem przysługuje jej świadczenie za niepełny miesiąc. W związku z powyższym należy zwrócić do budżetu gminy kwotę świadczenia za 6 dni, tj. 102,39 zł (529 zł: 31 dni stycznia x 6 dni, za które świadczenie nie przysługiwało).

- 6) Przyznanie zasiłku stałego od kolejnego miesiąca po miesiącu, w którym wniosek został złożony.

W sprawie nr 5 (M.S.) decyzją Nr GOPS/5100/7/2015 z dnia 8.04.2015 r., na wniosek z dnia 16.03.2015r. przyznano zasiłek stały od 1.04.2015r. do 31.10.2017r. w wysokości 389 zł miesięcznie.

Zgodnie z art. 106 ust. 3 ustawy świadczenia z pomocy społecznej przyznaje się i wypłaca za okres miesiąca kalendarzowego, począwszy od miesiąca, w którym został złożony wniosek wraz z wymaganą dokumentacją. W przypadku, gdy uprawnienie do świadczenia nie obejmuje pełnego miesiąca, świadczenie przyznaje się za niepełny miesiąc, a kwotę świadczenia ustala się dzieląc pełne kwoty przez liczbę dni kalendarzowych tego miesiąca i mnożąc przez liczbę dni objętych świadczeniem.

Mając na uwadze powyższe należy wyrównać stronie zasiłek stały za marzec 2015r. w wysokości 389 zł.

- 7) W decyzji dotyczącej odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej brak wskazania kwoty odpłatności strony za pierwszy, niepełny miesiąc jej pobytu w placówce.

W sprawie nr 1.Cz.D. w decyzji nr GOPS/5120/2/2015 z dnia 30.03.2015r. nie wskazano ile będzie wynosić odpłatność strony za pierwszy, niepełny miesiąc jej pobytu w placówce (strona została przyjęta do domu pomocy społecznej w dniu 13.03.2015 r.). Z przedłożonej dokumentacji wynikało, że odpłatność za 19 dni marca naliczona została prawidłowo.

Powyższe jest niezgodne z zapisem art. 107 § 1 i 3 k.p.a. Przedmiotowy zapis wskazuje, jakie elementy powinna zawierać decyzja. Jednym z nich jest rozstrzygnięcie, które w sprawach pomocy społecznej winno być sformułowane ze szczególną dbałością o jasność i precyzję wypowiedzi, bowiem kierowane jest do osób, które mogą mieć

problemy z prawidłowym zrozumieniem jego treści. W rozstrzygnięciu decyzji ustalającej odpłatność strony umieszczonej w domu pomocy społecznej w trakcie miesiąca należało wskazać faktyczną kwotę ponoszonej odpłatności za niepełny miesiąc kalendarzowy.

W wyniku kontroli sformułowano następujące zalecenia:

- 1) Sytuację osobistą, rodzinną, dochodową i majątkową osoby lub rodziny ustalać na podstawie dokumentów wymienionych w art. 107 ust. 5b ustawy o pomocy społecznej.
Podstawa prawna: art. 107 ust. 5b ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 163 ze zm.).
Termin realizacji: na bieżąco.
- 2) W decyzjach administracyjnych potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych wskazywać Wójta Gminy Jemielno, jako organ potwierdzający to prawo.
Podstawa prawna: art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 581).
Termin wykonania: na bieżąco.
- 3) Decyzje administracyjne dot. przyznawania świadczeń pomocy społecznej sporządzać zgodnie z art. 107 § 1 k.p.a. – tj. w szczególności w decyzjach zmieniających przywoływać stosowne artykuły Kodeksu postępowania administracyjnego (art. 155 lub 163 kodeksu).
Podstawa prawna: art. 107 § 1 i 3 Kodeksu postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r., poz. 267).
Termin realizacji: na bieżąco.
- 4) Uprawnienia do pomocy społecznej osoby/rodziny ustalać na podstawie dochodów z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku, a w przypadku utraty dochodu – z miesiąca, w którym wniosek został złożony. Mając na uwadze powyższe w sprawie nr 1 (J.B.) należy wyrównać stronie zasiłek stały za maj 2015 r. w wysokości 140 zł, tj. do kwoty 529 zł.
Podstawa prawna: art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 163, ze zm.).
Termin wykonania: niezwłocznie.

- 5) Świadczenia pieniężne z pomocy społecznej przyznawać i wypłacać za okres miesiąca kalendarzowego, począwszy od miesiąca, w którym został złożony wniosek wraz z wymaganą dokumentacją. W przypadku braku uprawnień strony do świadczeń za cały miesiąc świadczenia z pomocy społecznej przyznawać za daną część miesiąca.

Mając na uwadze powyższe:

W sprawie nr 2 (M.B.) należy zwrócić do budżetu gminy kwotę nadpłaconego zasiłku stałego w wysokości 102,39 zł.

Termin wykonania: w ciągu 15 dni od dnia doręczenia zaleceń pokontrolnych.

W sprawie nr 5 (M.S.) wyrównać stronie należny za marzec 2015 r. zasiłek stały w wysokości 389 zł.

Termin wykonania: niezwłocznie.

Podstawa prawna: art. 106 ust. 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 163, ze zm.), art. 169 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 885 ze zm.).

- 6) W przypadku ustalania odpłatności za pobyt osoby umieszczonej w domu pomocy społecznej w trakcie miesiąca kalendarzowego w decyzji wskazywać kwotę odpłatności za daną część miesiąca.

Podstawa prawna: art. 107 § 1 i 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r., poz. 267).

Termin wykonania: na bieżąco.

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r., poz. 163, ze zm.) kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu.

W przypadku niewniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych uprzejmie proszę o poinformowanie tutejszego Wydziału, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wyników kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku ich realizacji.

Do wiadomości:

1. Pan Jan Uciniek
Wójt Gminy Jemielno
56-209 Jemielno 81

2. a/a

STARSZY INSPEKTOR WOJEWÓDZKI

uz. Karowicz G. Luf
Ewelina Zygmunt

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Dorota Grzybowska
Z-CAD DYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej

sdm

